

Meeste thuiswonende jongeren financieel afhankelijk

De jeugd en de centen

Vier van de vijf thuiswonende 15- tot 19-jarigen hebben eigen inkomsten. Sommigen hebben een bijbaantje, anderen hebben studiefinanciering, weer anderen ontvangen een uitkering. Maar veel verdienen ze niet. Het overgrote deel van de thuiswonende jongeren is dan ook financieel afhankelijk van de ouders of verzorgers.

Jongeren kunnen op verschillende manieren een eigen inkomen verwerven. Sommigen hebben een bijbaantje, anderen krijgen studiefinanciering, weer anderen ontvangen een uitkering. Veel jongeren hebben overigens meer dan één bron van inkomsten. Van alle Nederlanders jonger dan 25 jaar had in 1999 een op de drie een eigen inkomen.

Of een jongere eigen inkomen heeft, hangt sterk samen met de leeftijd. Bij de twee miljoen jongeren beneden de 15 jaar is dit zelden het geval. Er zijn weliswaar zo'n 20 duizend kinderen met een wezenpensioen en 50 duizend 13- en 14-jarigen verdienen al geld met werken, maar ten opzichte van de totale groep jongeren leggen zij weinig gewicht in de schaal.

Klein baantje

Anders ligt de zaak bij de 15- tot 19-jarigen. Ook deze jongeren wonen vrijwel allemaal nog thuis. Vier van de vijf thuiswonende 15- tot 19-jarigen verdienen geld met een bijbaantje. Dit kan een vakantiebaan zijn, maar ook een klein baantje dat buiten schooltijd gedaan wordt. Daarnaast heeft een op de vijf inkomsten uit studiefinanciering. Alles bij elkaar ontvingen de 15- tot 19-jarigen met inkomen in 1999 gemiddeld 6 400 gulden bruto per jaar. De 20- tot 24-jarigen hebben vrijwel allemaal een eigen inkomen. Van deze groep woont twee derde op zichzelf en eenderde thuis bij ouders of verzorgers. Onder de thuiswonende jongeren van 20- tot 24 jaar zijn verhoudingsgewijs wat meer mensen

met inkomsten uit arbeid en onder de zelfstandig wonende jongeren wat meer met een uitkering.

Eigen inkomen

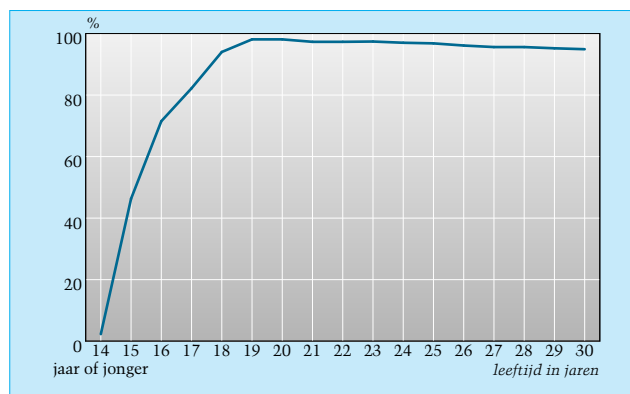
Vooral tussen 15 en 18 jaar neemt het aandeel jongeren met een eigen inkomen snel toe. Van de 15-jarigen heeft 45 procent eigen inkomen. Dit loopt op tot 90 procent onder 18-jarigen. De bedragen die jongeren in handen krijgen nemen toe met het verstrijken van de jaren. Zo was in 1999 het inkomen van een 15-jarige gemiddeld 1 300 gulden per jaar en van een 18-jarige gemiddeld 7 500 gulden per jaar. Na het achttiende jaar neemt het inkomen snel toe: een jongere van 24 jaar heeft gemiddeld al 34 duizend gulden inkomsten. Deze bedragen zijn zonder de inkomsten uit zakgeld en kleedgeld, zwart werk en de leningen die studenten afsluiten om hun studie te bekostigen.

Jongeren en hun loon

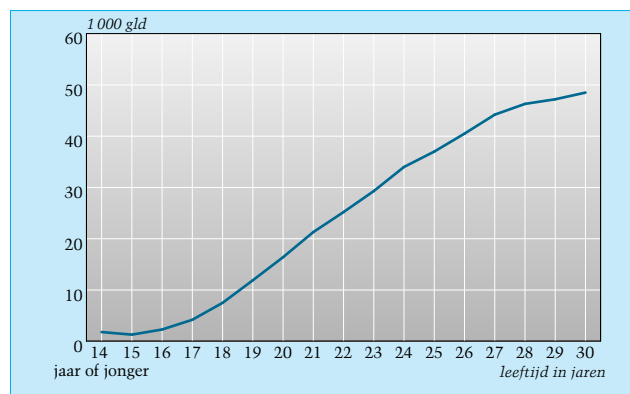
Het maandloon van jongeren hangt af van de arbeidsduur. Het varieert van een paar honderd gulden per maand voor de bijbanen van scholieren en studenten tot enkele duizenden gulden per maand voor jongeren met een voltijdbaan. Er zijn echter nauwelijks jongeren met een maandloon van meer dan vijf duizend gulden bruto.

Jongeren werken vaak in de handel en de dienstverlening. Vooral de detailhandel, de horeca en de uitzendbureaus zijn

Jongeren met een inkomen, 1999

Gemiddeld jaarinkomen van jongeren naar leeftijd, 1999

belangrijke werkgevers voor jongeren. Daar vormen ze bijna de helft van het personeel. Daarnaast bestaat een groot deel van de werknemers die het minimumloon ontvangen uit jongeren. Eind 1999 hadden 287 duizend werknemers een baan met het minimumloon. Hieronder waren 131 duizend jongeren, 45 procent van het totaal aantal minimumloners.

Financieel afhankelijk

Met de eigen inkomsten is een belangrijk aspect van de financiële situatie van jongeren genoemd. Maar omdat het overgrote deel van de jongeren nog thuis woont, zijn ze financieel afhankelijk van de ouders of verzorgers. De welvaart van jongeren wordt bepaald door de inkomensituatie van het huishouden. Daarbij gaat het niet alleen om de hoogte van het inkomen, maar ook om de mening van het huishouden over hun inkomen.

Eenoudergezinnen oordeelden in 1998 veel negatiever over hun inkomen dan paren met kinderen. Drie van de tien eenoudergezinnen kunnen moeilijk tot zeer moeilijk rondkomen en hebben een inkomen dat lager is dan wat ze zelf minimaal noodzakelijk vinden. Bij de paren met kinderen oordeelt maar zeven procent

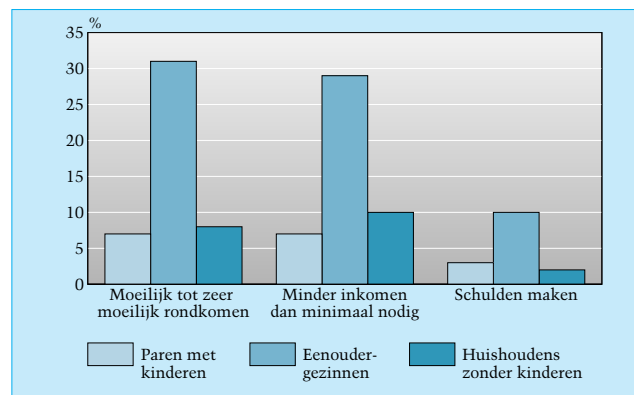
zo negatief. Een deel van de verklaring zit in het lagere inkomen van eenoudergezinnen. Maar ook wanneer we de vergelijking beperken tot gezinnen met een laag inkomen blijft er een aanzienlijk verschil. Meer dan de helft van de eenoudergezinnen met een laag inkomen geeft op moeilijk of zeer moeilijk rond te kunnen komen, tegen een kwart van de paren met kinderen.

Oudere kinderen

Een andere vraag is of de beoordeling van het inkomen samenhangt met de leeftijd van de kinderen in het huishouden. Wanneer de kinderen twaalf jaar of ouder zijn, gaat namelijk een iets groter deel van het gezinsinkomen op aan kosten voor de kinderen. Gezinnen met oudere kinderen beoordelen hun inkomen inderdaad negatiever. Zij geven bijvoorbeeld twee keer zo vaak aan dat hun inkomen lager is dan wat ze minimaal noodzakelijk vinden en anderhalf keer zo vaak dat ze moeilijk of zeer moeilijk kunnen rondkomen. ◀

Michiel Eijkhout en Ger Linden

Inkomensbeoordeling van huishoudens naar type huishouden, 1998

Inkomensbeoordeling van gezinnen met een laag inkomen, 1998

